

داستان‌های داوطلبانه

سنگینی بار عدالت آموزشی بر شانه نهادهای غیر دولتی

اسما روانخواه

پژوهشگر اجتماعی

در ادبیات جامعه‌شناسی مفهومی داریم با عنوان بازتولید که بیشتر در جامعه‌شناسی آموزش‌پرورش آن را به کار می‌بریم. براساس دیدگاه نظر به‌پردازانی که در این رابطه صحبت کرده‌اند، مشکلات موجود در نظام آموزشی یک جامعه ناشی از ساختار تضاد طبقاتی جامعه است که نظام آموزشی به آن ساختار تضاد پی‌بخشیده و آن را بازتولید می‌کند. به بیان ساده‌تر، مدرسه و نظام آموزشی آنگونه رفتار می‌کند تا دانش‌آموزان متعلق به نظام طبقاتی بالا و مسلط، موفق‌تر باشند و دانش‌آموزانی که با فقر دست‌وپنجه نرم می‌کنند، در همان‌وضع باقی‌مانند و فقر را بازتولید کنند. اینگونه است که تحرک اجتماعی و اقتصادی در یک جامعه روبه‌زوال می‌رود و فرصت‌های دستیابی به امکانات برابرهاش می‌یابد چرا که افراد طبقات بالا قرار است بالا بمانند و افراد طبقه پایین حتی با تلاش فراوان نمی‌توانند اوضاع زندگی را بهبود بخشند و فکر کنید که اگر در یک جامعه با این شرایط قرار داشته‌باشید که ساختار و جامعه و نظام آموزشی اجازه پیشرفت را به شما ندهد، چه اتفاقی برای شما و احساس تعلق‌تان به جامعه خواهدافتاد؟!

همه آنچه گفته شد، تنها متون خاک گرفته‌ی داخل کتاب‌ها نیستند. کافی است به لوکس شدن آموزش در شرایط حال حاضر و بین خانواده‌های ایرانی نگاه‌ی داشته باشیم. موقعیت‌های بهتر، رشته دانشگاهی مناسب و آینده تضمین‌شده از آن دانش‌آموزانی است که به لحاظ اقتصادی (و نه حتی لزوماً اجتماعی و فرهنگی) متعلق به طبقات بالای جامعه هستند. کلان‌تر نگاه کنیم. استان‌ها خوب و کلاس کشور‌های مناسب و منابع دست‌اول کشور هم از آن دانش‌آموزانی است که شانس این را داشته‌اند در تهران زندگی کنند و نه در جای دیگر. این شکاف تنها در امور آموزشی دیده‌نی‌است! مدارس می‌که هنوز هم با بخاری‌های نفتی گرم می‌شوند و مدارسی که هنوز هم در کبر و چادر برپا می‌شوند، قرار است دانش‌آموزانشان را به رقابت با دانش‌آموزان مدرسی و دارند که در دوره ابتدایی کارهای کلاسی‌شان را با رانابه ارایه می‌دهند. اما مدرسه و نظام آموزش قرار بود چگونه باشد؟ آیا بنا بود که نابرابری‌ها را بازتولید کند؟ مانی که ایده لزوم وجود مدرسه توسط مصلحین سیاسی- اجتماعی و اندیشمندان پایه‌گذاری شد، مدرسه کانونی بود برای تمرین برابری و همبستگی اجتماعی، تمرین اعتماد متقابل و فراهم آوردن زمینه‌ای برای تعامل بین افراد و تطبیق‌تاریشه‌ی قومی‌زبانی و دینی متفاوتی دارند، به پدر و مادری‌شان تعلق دارند با تحصیلات و ثروت متفاوت و قرار بود مدرسه کانونی باشد برای پایه‌گذاری یک جامعه عادلانه. تاجایی که ادبیات شکل‌گیری مدرسه نشان می‌دهد، مدرسه باید ماکتی باشد برای شکل‌دادن به یک جامعه ایده‌آل و کانونی برای تکوین جامعه انسانی‌تر و نهادی که جامعه را دموکراتیزه می‌کند. اما در شرایط حاضر رایه آموزش آنچنان که بایدعادلانه نبوده‌است.

یکی از تلاش‌های قابل‌تأملی که در دو‌سال اخیر به‌منظور تحقق شعار عدالت آموزشی شاهد آن بوده‌ایم، برگزاری کنفرانس توسعه‌ی عدالت آموزشی است. از مدت‌ها پیش گروه‌تنگرانی این کنفرانس تشکیل شد و بسیاری از کارشناسان حوزه آموزش و معلمان مناطق محروم به عضویت آن درآمدند. حرف‌ها و روایت این دلسوزان از شرایط آموزشی مناطق مختلف ایران نشان می‌داد که برای رفع نابرابری آموزشی اراده‌ای جدی و همگانی لازم است. برابری آموزش و تحقق عدالت آموزشی زیربنای یک جامعه متعادل است چرا که عدالت آموزشی می‌تواند برابری‌های موجود در سایر سطوح اجتماعی را نیز کم‌رنگ کند.

یکی از نقاط مثبت این کنفرانس تأکید بر نقش نهادهای غیردولتی در جریان آموزش به کودکان مناطق محروم، کودکان کار و خیابان یا فاقد دولتی به است کاف‌ی است. آمار کودکان کارمانده از تحصیل امروز کم‌تر است. آمار کودکان کار و خیابان که مدارس دولتی به دلیل نداشتن کارت اقامت یا عدم تمدید آن یا به دلایل دیگر از پذیرش آنها سرباز می‌زنند (بر اساس آمار) که اخیراً منتشر شد در تهران ۲۲ هزار دانش‌آموز بارمانده از تحصیل داریم! و این نهادهای غیردولتی و سازمان‌های مردم‌پسند هستند که با کوشش‌های یاورگونه‌ی سعی در آموزش این دسته از کودکان دارند. سازمان‌های غیردولتی با ساختن فراوان سعی می‌کنند به کودکان بارمانده از تحصیل گوشزد کنند که آنها هم جزئی از جامعه هستند و باید مانند سایر کودکان در درس بخوانند، هر چند که نهادهای دولتی آنها را به رسمیت نشناختند! توجه به سازمان‌های مردم‌پسند در زمینه آموزش کودکان امری است که به ما گوشزد می‌کند این‌بار یک کنفرانس صرفاً عملی و به‌دور از واقعیت روبه‌رو نیستیم. سال گذشته دکتر قنعی‌زاده، رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران در جریان برگزاری نخستین دوره این کنفرانس در ارتباط با انتظار از نظام آموزشی تصریح کرد: امروزه ایده اصلی آموزش، آموزش زندگی مدنی است، یعنی تغییر در روند آموزش در سطح جهانی به‌وجود آمده که هنوز وارد ایران نشده‌است، ما هنوز فقر می‌کنیم. دبیرستان محلی است. برای کلاس کنکور رفتن و تست‌زندن در حالی که محلی است که باید در آن افراد بیاموزند یا یکدیگر ارتباط داشته باشند و این ارتباط است که جریان‌های مختلف اندیشه و روابط بین پایگاه‌های مختلف اجتماعی را برقرار می‌سازد، پیشاندازی افراد را نسبت به یکدیگر کاهش داده نوعی ارتباط صلاح‌آمیز و انسانی را بین افراد مختلف جامعه برقرار می‌سازد.

تا برقراری عدالت آموزشی و رسیدن به نظام آموزش متعادل و مناسب که در آن افراد را برای برقراری روابط انسانی آماده می‌کند راه طولانی در پیش است، راهی که برای دستیابی به توسعه و رفاه باید آن را هموار سازیم.

دو دوست چینی در طول ۱۳ سال گذشته همراه هم، دست به کاری باورنکردنی زدند. آنها با کمک یکدیگر بیش از ۱۰ هزار اصله درخت را در حوالی روستایشان در شمال غربی چین، در منطقه‌ای که پوشیده از صخره‌ها و علف‌های هرز بوده، کاشته‌اند. اما آنچه داستان این دو دوست را جالب می‌کند این است که هر کدام از آنها دچار یک معلولیت جسمی شدید هستند. هایکشی ۵۴ ساله از دو چشم نابیناست و ونکی ۵۳ ساله از هر دو دست قطع عضو شده است. هایکشی وقتی که به دنیا آمد آب مرور باید داشت و به این دلیل بینایی چشم چپ خود را از دست داد. در سال ۲۰۰۰ در یک سانحه کاری، او و چشم راست هم نابینا شد. ونکی وقتی که ۳ ساله بود در تصادفی وحشتناک هر دو بازوی خود را از دست داد. با این وجود این ۲ دوست تسلیم نشدند. در سال ۲۰۰۲ وقتی که هایکشی و ونکی در تلاش برای حفظ شغل خود بودند، ایده کسب درآمد از طریق کاشت

درختان به ذهنشان رسید.

البته این کار تنها برای کسب درآمد نبود؛ این دو قصد داشتند که زمین‌های اطراف روستای خود را به منظور ساختن آینده‌ای بهتر برای نسل‌های بعدی، احیا و آباد کنند. به همین منظور آنها ۸ جریب از زمین‌های اطراف رودخانه را از دولت اجاره کردند و این آغازه را واقعیت در آوردن ایده‌شان بود. هایکشی می‌گوید: ممکن است این‌طرح درخت‌کاشی از منافع قابل‌توجهی برای نسل فعلی نداشته باشد اما باعث می‌شود که نسل بعدی یک محیط زیست‌ساز داشته باشند. ما از لحاظ جسمی ناتوانی‌هایی داریم اما از لحاظ ذهنی سالم هستیم. ما می‌توانیم با ریویزی بزرگ را در قلب خود داریم که سسرزمین سبزی را برای فرزندانمان به‌جای بگذاریم. این دو دوست از زمان شروع فعالیت‌شان، بیش از ۱۰ هزار اصله درخت کاشته‌اند و تمامی اینها با از خودگذشتگی و مهم‌تر از آن، کار تیمی عملی شده

من چشم تو می شوم، تو بازوی من باش!

است. این دو آموخته‌اند که چگونه با کمک مستمر به یکدیگر به‌رمحدودیت‌هایشان غلبه کنند. هایکشی می‌گوید: من دست‌های ونکی هستم و او چشم‌های من است؛ ما سر کار خوبی هستیم!

آنها هر روز ساعت ۷ صبح بیدار می‌شوند تا به محل کاشت درختان بروند. وقتی که به رودخانه می‌رسند، ونکی هایکشی را کول می‌کند تا او را از رودخانه رد کند. به دلیل کمبود بودجه آنها نمی‌توانند نهال‌های تازه بخرند بنابراین شاخه درختان بلندتر را برای کاشت دوباره قطع می‌کنند. هایکشی با استفاده از قدرت پا و بازویش از درختان بالا می‌رود و ونکی که قدرت بینایی دارد او را برای بالا رفتن از درخت و قطع شاخه‌های مناسب راهنمایی می‌کند.

این تلاش‌ها نیازمند از خودگذشتگی و صبر بسیار است. کار، سخت است و همیشه به نتیجه دلخواه نمی‌رسد اما این ۲ دوست هیچ‌وقت دست از تلاش بر نمی‌دارند.

وبسایت حق کودکی، یک‌ساله شد

| رضاعیدی | سایت‌الغیا |

از این میان وبسایت حق کودکی که دیروز یک‌ساله شد، به‌عنوان رسانه تخصصی حقوق کودکان، اطلاع‌رسانی و فعالیت می‌کند. هر چند تمرکز دست‌اندرکاران حق کودکی روی ترجمه منابع و مطالب غیرفارسی است اما تنوع موضوع و مساله‌های حقوقی پیرامون کودکان از یک‌طرف و نوع نگاه تخصصی و علمی مترجمان حق کودکی از سوی دیگر، این امیدواری را ایجاد می‌آورد که این سایت پس از چندسال فعالیت، تبدیل به مرجع معتبر و دست‌اول حقوق کودکان در ایران شود.

یکی از پروژه‌های جذاب و امیدوارکننده حق کودکی، تدوین و راه‌نامه تخصصی حقوق کودک است. آنچنان که در سایت آمده، «واژگان بسیاری در حوزه مطالعات کودکی و حقوق کودک وجود دارند که هنوز معادل دقیقی برای آنها در فارسی پیشنهاد نشده‌است. به همین دلیل سایت حق کودکی، با تهیه و راه‌نامه‌های قصه‌دار علاوه بر گردآوری لغات رایج ترجمه‌شده در این حوزه، به‌مرور، معادل‌های پیشنهادی خود در فارسی برای سایر کلمات را نیز خواهد افزود.

ابراهیمی اضافه کرد: برگزاری جلسات مشاوره با حضور کارشناسان مجرب و ارایه خدمات مشاوره در زمینه آسیب‌های اجتماعی، امور مذهبی و امور درمانی به مددجویان و مراجعان مرکز از دیگر اقدامات این مرکز بوده‌است.

وی وزیت و درمان رایگان نیازمندان توسط پزشکان خیر، عقد تفاهت‌نامه با موسسات خیریه، و کلاس رؤسای اصناف برای سازماندهی و کمک بهتر به نیازمندان، تأمین مخارج تحصیلی و ارایه خدمات به

هایکشی می‌گوید از یک فرد عادی بخواهید که دست‌هایش را در جیبش بگذارد و مثل ونکی کار کند! افرادی مانند ما دارای تحمل و سرسختی هستند که مردم عادی ندارند.

بعد از این که داستان این ۲ دوست در سراسر چین و دنیا پخش شد، افراد زیادی برای کمک به آنها و بهبود شرایط زندگی‌شان داوطلب شدند. یک تیم از پزشکان، پیشنهادهای جراحی چشم و ونیکی را به‌صورت رایگان دادند تا او بتواند بینایی خود را بازیابد. برخی از مردم به این ۲ دوست کمک‌های مالی کردند تا مکان مناسبی برای زندگی و غذای کافی جهت تغذیه داشته باشند. داستان‌هایی مانند این به ما یادآوری می‌کنند که همه چیز با داشتن روحیه مثبت و عزیمت ممکن است. زحمت این ۲ نفر می‌تواند الهام‌بخش بسیاری از مردم باشد تا با کمک به یکدیگر، حتی در سخت‌ترین شرایط، دنیا را به مکان بهتری تبدیل کنند.

اخبار سمن‌ها

۷۰ واقف به جمع

واقفان استان مرکزی پیوستند

حجت‌الاسلام آیت‌الله عباسیان، ظهر پنجشنبه در جمع خبرنگاران در آستانه هفته‌وقف اظهار داشت: این سنت حسنه در عصرانمه‌اطهار(ع)ازجمله منابع مالی اسلام بوده است و موضوع وقف ریشه در دین و مذهب ما دارد.

وی با اشاره به اهمیت وقف در جامعه افزود: یکی از راه‌های اثر گذار و ماندگار وقف است که باید آن را در جامعه احیا کنیم و رسانه‌ها در این مسیری توانند بسیار موثر باشند.

عباسیان تصریح کرد: اهمیت وقف آن‌قدر باید در جامعه برجسته شود که شعار «همه واقف باشیم» به یک عمل تبدیل شود و بخشی از فرهنگ جدانشدنی اقشار مختلف مردم شود.

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان مرکزی با بیان این که هفته‌وقف فرصتی است برای خادمین وقف با هدف تبلیغ و فرهنگ‌سازی، افزود: هفته‌وقف از هجدهم ماه‌جاری شروع می‌شود و تأیست چهارم ادامه دارد.

عباسیان، وقف، همدلی و هم‌زمانی، وقف، قرآن سنت نبوی و سیره ائمه‌اطهار(ع)؛ وقف، نهاد ممتاز دینی اجرای امینانه نیات واقفین؛ وقف، تجلی مودت اهل‌بیت(ع) با تکریم امامزادگان؛ وقف، علم‌وفناوری و نقش حوزه و دانشگاه؛ وقف، بانوان و مشارکت‌های مردمی و وقف، به‌روری موقوفات و اقتصاد مقاومتی را روز شمار این هفته اعلام کرد.

وی همچنین همایش وقف و رسانه، همایش روحانیون استان مرکزی، نشست‌های صنفی با اصناف مختلف، نمایشگاه هفته‌وقف در امامزادگان عبدالله و آمنه‌خاتون با هدف به‌مایش گذاشتن دستاوردها و عملکرد اداره کل اوقاف و دیدار با خانواده شهیدان را از برنامه‌های این هفته اعلام کرد.

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان مرکزی همچنین غاروبی مزار شهیدان و برگزاری مراسم عزاداری ۲۸ صفر در امامزادگان شاخص استان، دیدار با نماینده ولی‌فقیه در استان مرکزی، همایش تجلیل از متولیان، نشست با آخرین معذکران در محلات رایخشی از برنامه‌های این هفته‌شرد.

وی بهره‌برداری از چند پروژه عمرانی و همایش یاوران وقف را که در ۱۴ فرماد به «مسجدزائر‌ها»ای اراک برگزار می‌شود از دیگر برنامه‌اعنوان کرد.

عباسیان در بخش دیگر سخنان خود به اقدامات اوقاف استان مرکزی در ارتباط با زائران اربعین حسینی پرداخت و گفت: در سال گذشته زائران اربعین حسینی موقع بازگشت در مرز مهران با مشکلات بسیاری روبه‌رو شدند.

وی ادامه داد: دولت و مردم تصمیم گرفتند که از این زائران پشتیبانی کنند و بر این اساس گروهی متشکل از ۵ استان کشور به محوریت استان مرکزی و اصفهان با تشکیل ستادی برای ۵۰هزار زائر خدمات پذیرایی مهیا کرده و مقرر است با کمک خیرین، آشپزخانه سیار در مرز مهران مستقر شود.

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان مرکزی تأکید کرد: این خدمات و پشتیبانی توسط مردم صورت گرفته است و در این مورد خیرین نیز به کمک آمدند تا استان مرکزی در این مشارکت مانند همیشه شایستگی خود را به‌نمایش بگذارد و از زائران سالار شهیدان که مشتاقانه به سوی او می‌شتابند انطور که در شان آنان است، پذیرایی کنند

عباسیان تصریح کرد: ۲۵ هزار عدد فقیر به‌عنوان سسوغات اراک برای توزیع بین زائران اربعین حسینی تهیه شده است و خیرین استان می‌توانند در این امر مهم، این ستاد پشتیبانی را یاری دهند.

رکابزنی ۱۷ کیلومتری
برای کمک به کودکان محروم
تور دوچرخه‌سواری نیکو کاری
در دهستان لیل

چند هیأت‌ورزشی لاهیجان بسا همکاری یکدیگر در حرکتی انسان‌دوستانه، جهت‌اهدای هدایایی به دانش‌آموزان روستای سراس و فیدره به‌مدرسه روستای بالا فیدره رفتند.

به‌گزارش شبکه اطلاع‌رسانی راه دانه به نقل از «لاهیجان»، صبح امروز تور دوچرخه‌سواری از لاهیجان با عنوان «نیکو کاری» جهت‌اهدای هدایا و لباس به دانش‌آموزان روستای سراس و فیدره به‌مدرسه روستای بالا فیدره رفتند.

این حرکت انسان‌دوستانه کار مشترکی بین هیأت‌های تومبیلرانی موتور کراس، کمیته افروند لاهیجان به‌همراه هیأت دوچرخه‌سواری لاهیجان بسود که دوچرخه‌سووران مسیر ۱۷ کیلومتری شهر لاهیجان تا سراس را رکاب زدند.

در انته‌ای این تور ورزشی نیز ۲۲ نفر از دانش‌آموز به‌همراه چهارنفر اولیاسی دانش‌آموزان، توسط آیدین جمشیدیگی و ماهان رضایی‌فرا اعضای هیأت دوچرخه‌سواری لاهیجان به‌صورت رایگان ویزیت شدند. روستاهای گمل، پایین فیدره، بالا فیدره و سراس از توابع دهستان لیل بخش مرکزی شهرستان لاهیجان هستند.